

Kázeň z ev. Služieb Božích, Bratislava Lamač/NK, 30. 3. 2025,

4. pôstna nedeľa, 10.00/18.00 h, ES: 113, 107, 85, A 28, Ž 107, 1 - 9

Poklad, ktorý narastá, aj keď z neho uberáme

Ján 6, 1 - 15: „¹ Potom odišiel Ježiš na druhú stranu galilejského mora Tiberiadskeho ² a nasledoval Ho veľký zástup, lebo videli znamenia, ktoré činil na nemocných. ³ Ježiš vystúpil na vrch a tam sa posadil so svojimi učeníkmi. ⁴ A blízko bola Veľká noc, slávnosť židovská. ⁵ Keď teda Ježiš pozdvihol oči a videl, že veľký zástup prichádza k Nemu, riekol Filipovi: Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli? ⁶ Ale to povedal len preto, aby ho skúšal; lebo sám vedel, čo urobí. ⁷ Odpovedal Mu Filip: Za dvesto denárov chleba im nestačí, aby sa aspoň máličko dostalo každému. ⁸ Povedal Mu jeden z učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra: ⁹ Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve rybičky; ale čo je to pre tolkých? ¹⁰ I rozkázal Ježiš: Usadte ľudí. A bolo tam mnoho trávy. Posadilo sa teda mužov okolo päťtisíc. ¹¹ Nato Ježiš vzal chleby, dobrorečil Bohu a rozdával sediacim, podobne aj z rybičiek, koľko chceli. ¹² Keď sa nasýtili, povedal učeníkom: Pozbierajte nalámané zvyšky, aby nič nevyšlo nazmar. ¹³ Pozbierali (ich) teda a nalámané zvyšky, ktoré po jediacich zvýšili z piatich jačmenných chlebov, naplnili dvanásť košov. ¹⁴ Ľudia však, vidiac znamenie, ktoré učinil, hovorili: Je to naozaj prorok, ktorý mal prísť na svet. ¹⁵ Preto Ježiš, keď poznal, že

chcú prísť a zmocniť sa Ho, aby Ho urobili kráľom, utiahol sa zase na vrch do samoty.“

Milí bratia a milé sestry!

Teológ Nico ter Linden výstižne povedal, že **o Bohu sa dá hovoriť iba v obrazoch**. Slovmi, ktoré odhaľujú i zahaľujú. **Hovoriť o Bohu je ako krúžiť okolo tajomstva.**

Kto je Boh? - na to sa pýtal už Mojžiš. Pásoval ovce pri vrchu Chóreb. Z kraja, ktorý horel, ale nezhořel, vtedy počul hlas, ktorý ho zavolať po mene (2M 3, 1nn).

Čí je ten hlas? - Dostal odpoveď: „SOM, KTORÝ SOM“. Alebo, ako je tieto slová tiež možné preložiť: „Budem Ten, ktorý budem.“ Pôjdem s vami.

A kto je Ježiš? Aj o ňom hovorí evanjelista len v obrazoch. Áno, aj **hovorí o Ježišovi, je ako krúžiť okolo tajomstva.** Evanjelium podľa Jána obsahuje **7 obzvlášť vzácných obrazov Ježiša**: chlieb života (J 6, 35), svetlo sveta (J 8, 12), dvere pre ovce (J 10, 9), dobrého pastiera (J 10, 11), vzkriesenie a život (J 11, 25), cestu, pravdu i život (J 14, 6) a vínnu kmeň (J 15, 1.5). Nie je náhoda, že **tento zoznam je zarámovaný chlebom a vínom** - prvým a posledným obrazom. **A všetky tie mená odkazujú na príbehy zo Starej zmluvy.** Boh, ktorý hovoril na počiatku, ktorý je Boh

Abrahámov, Izákov a Jákobov, **Boh**, ktorý sa prihovoril Mojžišovi, **hovorí aj dnes**.

Ak sa pýtame: „Kto je Ježiš?“ – evanjelista odpovie 7 spôsobmi. Začne tým, že Ježiš je chlieb života. Prijímaním chleba a vína, tela a krvi Kristovej, získavajú Ježišovi nasledovníci, podiel na Ježišovom živote, Jeho smrti a vzkriesení (por. J 6, 35.51.54) Evanjelista Ján používa staré i nové obrazy.

Píše, že „**Ježiš odišiel na druhú stranu galilejského mora**“ (J 6, 1). Ale veď v Galilei nie je more, „len“ jazero. Nuž je to jazero, ale pre evanjelistu to je more. On **nám** totiž **chce pripomenúť Mojžiša, ktorý prešiel cez more**, keď viedol Boží ľud do zaslúbenej krajiny. **Ježiš je druhý Mojžiš**, ktorému porozumieme prostredníctvom prvého. Ako Mojžiš, aj Ježiš, prešiel na druhú stranu mora.

Vo sviatok paschy – na židovskú Veľkú noc – rozdeľuje otec rodiny stolujúcim nekvasený chlieb. Teraz, **keď bola blízko Veľká noc** (J 6, 4), **bude svojim učeníkom rozdeľovať chlieb aj Ježiš**. Na druhý breh mora Ho nasledoval veľký zástup ľudí.

Počujeme, že **Ježiš vystúpil na vrch** (J 6, 3), **podobne ako kedysi Mojžiš**. Opýtal sa Filipa: „*Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli?*“ Opäť tým pripomína Mojžiša, ktorý kedysi, keď putoval s ľuďmi Izraela po púšti,

vyslovil otázku: „Odkiaľ mám vziať mäso, aby som mohol dať všetkému tomuto ľudu?“ (4M 11, 13) Z Ježišových úst zaznieva podobná otázka: „*Kde nakúpime chleba?*“

Ježiš už v Galilei jeden div urobil. Na svadbe v Káne premenil vodu na víno (J 2, 9). Starejší vtedy nevedel, **odkiaľ** sa to dobré víno vzalo. Podobne, žena Samaritánka sa pýtala Ježiša, ako chce dať ľuďom piť, keď nemá ani načieradlo? (J 4, 11) A čoskoro sa bude Pilát pýtať Ježiša: **Odkiaľ si?** „Si Ty kráľ židovský?“ (J 18, 33) Stále rovnaká otázka. V Káne Galilejskej na ňu odpoveď nepoznali, pri Jákobovej studni v Samárii tiež nie a ani Pilát si nebude vedieť rady. Nájde sa niekto, kto pochopí, že **tým vínom a tou vodou je sám Ježiš? Že je vyslancom Toho, ktorý vraví: „SOM, KTORÝ SOM“**.

Tu na vrchu tvárou v tvár početnému hladnému zástupu Ježiš nezháňa pekára. **Pýta sa** svojho učeníka Filipa, **či vie o Mesiášovi**. To, že Filip nechápe je zrejmé z jeho odpovede: „*Za dvesto denárov chleba im nestačí, aby sa aspoň máličko dostalo každému*“ (J 6, 7). Ako by sa všetko dalo vyriešiť peniazmi!...

Iný z Ježišových učeníkov, Ondrej, poznamenal: „*Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve rybičky*“ (J 6, 8). V časoch proroka Elízea vládol v krajine hlad. Objavil sa niekto s jačmennými chlebmi, ale tie zďaleka

nepostačovali pre všetkých. Elízeus predsa prikázal, dať ich ľuďom, aby jedli. (2Kráľ 4, 42 - 44) **A bol dostatok pre všetkých, ešte sa aj zvýšilo.**

Keď teraz v Božom ľuďe povstal **Ježiš** - ako **druhý Mojžiš a druhý Elízeus** - div sa zopakuje. Tým **Ježiš naplní zákon** (ktorého predstaviteľom je Mojžiš), **aj prorokov** (ktorých reprezentuje Elízeus). **Usadí ľud do trávy**, na zelené pahorky pri morskom brehu. Opäť sta by zo SZ (Ž 23, 1 - 2) zaznievalo: „*Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku. Na pastvách zelených ma pasie a k vodám osviežujúcim ma privádza.*“ - Predobraz Večere, ktorú Pán pripraví svojim verným tam, kde už nebude chýbať vôbec nič.

Aby sa táto nádej nerozplynula, prijímame v cirkvi Večeru Pánovu. **Ohliadame sa do minulosti, na slávne Božie činy záchrany, ale aj do nádejnej budúcnosti.**

„*Ježiš vzal chleby, dobrorečil Bohu a rozdával sediacim, podobne aj z rybičiek, koľko chceli*“ (J 6, 11). Je to scéna pripomínajúca zoslanie manny z neba (2M 16. kap.), ktorou Pán sýtil svoj ľud na púšti. Predsa je tu jeden zásadný rozdiel. Z manny si Izraelci mohli nabráť iba toľko, koľko potrebovali na jeden deň. Nesmeli si robiť zásoby. Tu, pri nasýtení zástupu Ježišom, museli pozbierať a uchovať, čo sa zvýšilo, aby nič nevyšlo nazmar (J 6, 2n). Zvýšilo sa 12 košov. 12 je číslo

plnosti. Bolo teda toho dosť ako na svadbe v Káne, kde 12 Ježišovi učeníci reprezentovali 12 pokolení Božieho ľudu. Čoskoro po Veľkej noci **pôjde 12 Kristových apoštolov do celého sveta, aby sa o Boží čin záchrany podelili so všetkými ľuďmi.**

Pán Ježiš sa stará o potreby tela i duše. Staral sa v minulosti a stará sa aj o nás v súčasnosti.

Žijeme s vedomím, že Pánove možnosti nie sú vyčerpané? Alebo počítame iba so svojimi možnosťami.

Vždy, keď sa nazdávame, že v našej situácii nám už nič a nik nemôže pomôcť, zvažme nie len svoje, ale aj Pánove možnosti. Iste, Pánovi nemôžeme nič prikazovať, nieto Mu ešte čosi diktovať, no Jeho možnosti nie sú vyčerpané.

Možno si roky v cirkvi nežil, no nezabúdaj, že Pán sa staral v minulosti a stará sa v súčasnosti. **Pánove možnosti nie sú vyčerpané.**

Neprepočujme, že **Pán Ježiš nasýtil zástup po tom, čo „dobrorečil Bohu“ a tkp. „uvaril“ jedlo z toho, čo ľudia sami priniesli.** Ježiš netvorí jedlo ako v rozprávke Stolček prestri sa. Robí to inak. Ako? - Tak, že pomocou niekoľkých posúchov chleba a rýb **motivuje ľudí, aby sa vnímali ako blízki, zdieľajúci sa, zároveň aktívni a otvorení.** Pánove možnosti nie sú

vyčerpané! **Učí nás, že Boh často koná cez ľudí.** Neraz nám pomáha tým spôsobom, že my navzájom si pomáhame.

Keď ľudia chcú skúsenosť zdieľania sa a vzájomnej pomoci zmeniť na pasivitu, Ježiš od nich odchádza.

Pán Ježiš z nás chce mať nový Boží ľud. Ľudí aktívnych, ktorí žijú v Božej blízkosti a sú ochotní podeliť sa a vzájomne sa obohacovať. **Láska, bratsko-sesterské zdieľanie sa, je jediný poklad, ktorý narastá - zväčšuje sa, čím viac z neho uberáme.**

Nezabúdajme: Pán sa o nás stará. Jeho možnosti nie sú vyčerpané. Stará sa neraz práve tak, že nás učí starať sa o seba navzájom. Nie v zmysle: pomôž si človeče, aj Pán Boh ti pomôže, ale v zmysle toho, čom píše Jan Amos Komenský v diele Didactica magna: „Jadrom všetkých cností je služba druhým. V ľudskej skazenej prirodzenosti tkvie ohavná „sebaláska“, ktorá spôsobuje, že si každý praje, aby starostlivosť bola venovaná len jemu. Preto **je potrebné bedlivo vstúpiť všetkým, že sa nerodíme len samým sebe, ale Bohu a blížnemu.**“

Prijímajme Božiu lásku a dávajme ju ďalej. Nebudeme chudobnejší. Z pokladu Pánovej lásky nebudne. Ved' potrebujeme nielen zdravie, jedlo, spánok a oddych, ale najmä lásku, istotu blízkosti a nefalšovaný záujem. Práve

týmto chcel Pán ľudí nasýtiť, hoci to urobil cez „obyčajný chlieb“.

Žiaľ, **dnes je veľa samoučelnej, sebeckej zbožnosti** – ak sa dá zbožnosťou vôbec nazvať. Keď sa Pán o nás stará, keď nám dáva svoje dary, nechce, aby sme si ich nechali iba pre seba. Tak si ich neudržíme.

S Ježišovou láskou, s Jeho darmi, je to ako s pieskom. Keď ho naberieme do dlane a pevne ju zovrieme v päst', čím väčší budeme päst' zviazať, tým viac sa nám piesok bude sypať z ruky. Keď necháme dlaň otvorenú, piesok na nej zostane.

Ježiš je chlieb života. Jeho možnosti nie sú vyčerpané.

Stará sa o nás a učí nás deliť sa o lásku, ktorú od Neho denne prijímame. Z pokladu lásky tým nebudne. Amen.

S použitím: Nico ter Linden: Povídá sa ... podle Lukáše a podle Jana (vyd. EMAN, Praha 2024), Karol Moravčík: Sprítomnenia (1997): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**